

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36011798	IES Alexandre Bóveda	Vigo	2022/2023

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Cultura clásica	3º ESO	3	105

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	9
4.2. Materiais e recursos didácticos	10
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	11
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	11
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	11
6. Medidas de atención á diversidade	12
7.1. Concreción dos elementos transversais	12
7.2. Actividades complementarias	13
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	13
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	13
9. Outros apartados	14

1. Introducción

A materia de Cultura Clásica supón o primeiro achegamento sistemático, e quizais o único, ao mundo grecorromano, do que poida dispor o alumnado ao longo do seu proceso formativo. Integrada no currículo da educación secundaria obrigatoria, compaxina o coñecemento e comprensión do mundo clásico cunha toma de conciencia da súa presenza no mundo actual.

O estudo do mundo grecolatino nas áreas da cultura, da literatura, das artes e das ciencias, e o recoñecemento da súa transmisión e continuidade, será de grande importancia para tomar e ter conciencia da súa identidade.

Esta materia ten un obxectivo básico: coñecer os aspectos máis relevantes das sociedades e das culturas de Grecia e Roma e descubrir, desde o mundo de hoxe, o fío que nos guía ata elas. A cultura grecolatina, patrimonio común e irrenunciable, é a base necesaria dunha parte moi considerable do pensamento humano occidental, e as formas creadas polo xenio de gregos e romanos constitúen o soporte e a esencia da nosa civilización.

Mediante a comparación constante entre o seu contorno e a diversidade dos clásicos grecorromanos o alumnado será quen de recoñecer en que medida o seu presente é froito, xa directo, xa interpretado por sucesivas xeracións, dun rico proceso creador que transcorre ao longo de máis de trinta séculos de historia. Pero esta achega, aínda que moi importante, non é exclusivo, polo que deberá valorar tamén aqueles elementos asimilados doutras culturas. Así mesmo, comprobará de que xeito a cultura clásica se converte na enerxía vivificadora de todo renacemento cultural, e en particular de aquel co que se inaugura a época moderna.

O coñecemento do marco xeográfico e histórico e dos aspectos máis relevantes das sociedades grega e romana, desde as que se transmitiron modos de vida, institucións ou creacións literarias, técnicas e artísticas achegará un instrumento de referencia necesario para entender a configuración e o progreso de Europa, os antecedentes históricos da organización social, e a delimitación dos dereitos das persoas.

O estudo básico dos fundamentos das linguas grega e latina, das regras elementais de evolución fonética e da formación das palabras dota o alumnado dos coñecementos necesarios para comezar a entender a evolución lingüística, determinar

PROGRAMACIÓN DE C. CLÁSICA
IES ALEXANDRE BÓVEDA 7

os procesos de cambio fonético e semántico e ilustrar os procedementos que actúan na formación do léxico.

A cultura que modelou o noso presente e fixa boa parte dos nosos canons estéticos é tamén transmisora de valores universais, que entroncan a nosa herdanza cultural coas raíces do mundo clásico.

O achegamento ás narracións míticas xunto coa lectura, aínda que fragmentaria, de textos da literatura clásica axudará a observar como temas e tópicos da cultura grecolatina se transmitiron ata hoxe e seguen vivos nos nosos escritos e mesmo nas expresións da lingua cotiá.

O seu carácter opcional fai necesario dotar ao ensino desta materia dunha gran flexibilidade para adecualo á realidade de cada centro e do seu alumnado. Cómpre recordar tamén que a programación da materia de Cultura Clásica é a mesma para 3º e 4º da ESO, xa que o alumnado non a pode cursar nos dous anos. A única diferenza entre as dúas será que no 4º curso dispoñemos de tres horas semanais mentres que en 3º temos só dúas. Isto fará que en 4º poidamos detérmolos nas explicacións e poderemos profundar algo máis en cada unidade do que se fará en 3º da ESO.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Describir o mundo grecorromano desde as facetas xeográfica e histórica, localizándoo no espazo e no tempo mediante o uso da cartografía e os eixes cronolóxicos para que sirva de punto de partida do resto de coñecementos.	2		4			1		

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX2 - Recoñecer as influencias da mitoloxía clásica analizando a literatura, o cinema, o teatro, a publicidade, a arte en xeral e mesmo aspectos da vida cotiá, para entender a orixe deses elementos herdados e usalos correctamente.				2	3-4-5			1-2
OBX3 - Identificar de maneira xeral etapas e estilos a través de obras salientables da arte grecolatina para recoñecer e interpretar eses elementos en exemplos doutras épocas ou movementos artísticos e culturais.								1-2
OBX4 - Recoñecer os elementos presentes do pasado grecolatino en aspectos actuais tales como a política, os usos e costumes da sociedade, a situación da muller, o dereito, a educación e as formas de lecer, establecendo comparacións para comprender mellor o mundo que nos rodea.	2					1-2		
OBX5 - Tomar conciencia do valor das linguas clásicas, a través da súa perspectiva etimolóxica e como elemento transmisor das civilizacións grega e romana, para non esquecer que foron linguas vivas e que, nalgunha medida, seguen a selo.	4	2-3						
OBX6 - Apreciar o mundo grecorromano mediante a investigación da súa herdanza actual de forma que se respecte e valore o que representa o legado e o patrimonio do mundo clásico e a obriga como cidadáns que temos de preservalo e transmitilo á posteridade.	1-3	3		1-3	3-4-5		3	

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Xeografía e historia	Marco xeográfico e histórico das civilizacións grega e romana	16	17	X		
2	Mitoloxía	Nesta UD analizamos o panteón clásico e as características básicas da relixión grecorromana, así como a súa pervivencia na actualidade	16	18	X		
3	Arte	Fundamentos e etapas da arte clásica, tanto arquitectura, como escultura e enxeñería, así como un breve análise sobre o propio concepto de arte	17	17		X	
4	Sociedade e vida cotiá	Organización política e social de Grecia e Roma e a familia como institución, presentando especial interese a situación da muller	17	18		X	
5	Lingua e literatura	Nesta UD traballarase sobre a Historia da escritura, o seu concepto e a orixe do alfabeto, así regras de evolución fonética	17	18			X

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
5	Lingua e literatura	do latín ao galego e ao castelán.	17	18			X
6	Perduración na actualidade	Presenza da civilización grecolatina nas artes, na relixión, na cultura popular e na organización social e política actual	17	17			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Xeografía e historia	17

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Describir os marcos xeográficos en que se desenvolven as civilizacións grega e romana ao longo da súa historia.	O mínimo de consecución será o 30%	PE	100
CA1.2 - Localizar nun mapa en soporte papel e dixital fitos xeográficos e enclaves concretos relevantes para o coñecemento das civilizacións grega e romana.	O mínimo de consecución será o 30%		
CA1.3 - Identificar, describir e explicar o marco histórico e as etapas en que se desenvolven as civilizacións grega e romana.	O mínimo de consecución será o 30%		
CA1.4 - Identificar as principais características de cada período da historia de Grecia e Roma, o papel que desempeñan os seus protagonistas e saber situar nun eixe cronolóxico feitos históricos.	O mínimo de consecución será o 30%		
CA1.5 - Identificar as características fundamentais da romanización de Hispania e Gallaecia.	O mínimo de consecución será o 30%		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Marco xeográfico das civilizacións grega e romana. - Marco histórico da civilización grega: das civilizacións minoica e micénica ao mundo helenístico. Etapas, feitos importantes e mulleres e homes relevantes. - Marco histórico da civilización romana: monarquía, república e imperio. Etapas, feitos importantes e mulleres e homes relevantes.

UD	Título da UD	Duración
2	Mitoloxía	18

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Identificar os principais deuses e deusas da mitoloxía grecolatina.	O mínimo de consecución será o 30%	TI	100
CA2.2 - Recoñecer os mitos e os heroes grecolatinos e establecer semellanzas e diferenzas cos mitos e os heroes doutras culturas e os actuais. Orixes e funcións.	O mínimo de consecución será o 30%		
CA2.3 - Comparar as características da relixiosidade e da relixión grega coas actuais.	O mínimo de consecución será o 30%		
CA2.4 - Describir os fundamentos da relixiosidade romana e distinguir a relixión oficial das manifestacións do culto privado.	O mínimo de consecución será o 30%		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Cosmogonía. Teogonía. O panteón grego e romano. - Mitos grecolatinos. Orixes e funcións. Os heroes e heroínas. Perduración da mitoloxía nas manifestacións artísticas, literarias e na publicidade. - Relixión grega: cultos, santuarios e oráculos. - Relixión romana: culto público e privado.

UD	Título da UD	Duración
3	Arte	17

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Distinguir as características fundamentais da arte clásica e relacionar manifestacións artísticas actuais cos seus modelos clásicos.	O mínimo de consecución será o 30%	PE	100
CA3.2 - Identificar as características máis salientables da arquitectura grecorromana en relación cos edificios máis singulares.	O mínimo de consecución será o 30%		
CA3.3 - Recoñecer as manifestacións escultóricas da arte grega e romana ao longo da Antigüidade e identificar a súa temática en obras representativas.	O mínimo de consecución será o 30%		
CA3.4 - Diferenciar as creacións urbanísticas romanas das outras épocas, así como a súa rede viaria, facendo fincapé no contorno do alumnado.	O mínimo de consecución será o 30%		
CA3.5 - Saber localizar os principais monumentos clásicos do patrimonio español e europeo.	O mínimo de consecución será o 30%		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Fundamentos e etapas da arte clásica. - Arquitectura en Grecia e Roma: tipos de edificios e ordes arquitectónicas. - Escultura en Grecia e Roma: etapas, estilos e temáticas. - Enxeñería romana: obras públicas e urbanismo. Vías romanas. - Herdanza clásica no patrimonio artístico en Europa en xeral e en Galicia en concreto.

UD	Título da UD	Duración
4	Sociedade e vida cotiá	18

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Identificar as características das principais formas de organización política presentes no mundo clásico, e establecer semellanzas e diferenzas entre elas e cos sistemas políticos actuais.	O mínimo de consecución será o 30%	PE	100
CA4.2 - Distinguir as características e a evolución das clases sociais en Grecia e Roma.	O mínimo de consecución será o 30%		
CA4.3 - Describir a composición da familia e os papeis asignados aos seus membros.	O mínimo de consecución será o 30%		
CA4.4 - Coñecer os trazos máis salientables da vida cotiá en Grecia e Roma.	O mínimo de consecución será o 30%		
CA4.5 - Identificar as principais formas de lecer da Antigüidade e comparalas coas actuais.	O mínimo de consecución será o 30%		
CA4.6 - Relacionar e establecer semellanzas e diferenzas entre as manifestacións deportivas da Grecia clásica e as actuais.	O mínimo de consecución será o 30%		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Organización política en Grecia e en Roma: formas de goberno e institucións. - Sociedade en Grecia e Roma: clases sociais. A escravitude. - A familia en Grecia e Roma. Roles dos seus membros; situación da muller. - Vida cotiá en Grecia e Roma: vivenda, hixiene, alimentación, vestimenta e traballo. - Os espectáculos públicos en Grecia e Roma.

UD	Título da UD	Duración
5	Lingua e literatura	18

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.1 - Distinguir diversos tipos de escritura, comprender as súas funcións e a orixe do alfabeto e dos tipos de sistemas de escritura usados na actualidade e recoñecer a presenza de elementos dos alfabetos grego e latino nos alfabetos actuais.	O mínimo de consecución será o 30%	PE	100
CA5.2 - Identificar a orixe común das linguas indoeuropeas, distinguir as linguas europeas romances das non romances e recoñecer a orixe grecolatina do léxico das linguas de España e doutras linguas modernas.	O mínimo de consecución será o 30%		
CA5.3 - Distinguir e identificar latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais e facer evolucións desde o latín ao galego e ao castelán, tendo en conta os fenómenos fonéticos.	O mínimo de consecución será o 30%		
CA5.4 - Utilizar con propiedade terminoloxía científico-técnica de orixe grecolatina e constatar o influxo das linguas clásicas en linguas non derivadas delas.	O mínimo de consecución será o 30%		
CA5.5 - Identificar as principais características dos xéneros literarios grecolatinos, a súa influencia na literatura posterior e os fitos esenciais das literaturas grega e latina como base literaria da cultura europea e occidental.	O mínimo de consecución será o 30%		
CA5.6 - Usar as fórmulas de saúde e presentación en latín e grego e fraseoloxía básica da aula.	O mínimo de consecución será o 30%		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Historia da escritura. Tipos de escritura, materiais e soportes. - Orixe do alfabeto. O alfabeto grego e o abecedario latino. - As linguas do mundo. O indoeuropeo e as súas familias lingüísticas. - As linguas romances. - Composición e derivación culta de orixe grega e latina. - Latinismos, palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos. - Principais regras de evolución fonética do latín ao galego e ao castelán. - Léxico grecolatino na linguaxe común e na científica e técnica. - Presenza das linguas clásicas nas linguas modernas.

Contidos
- Xéneros literarios grecolatinos: autores e obras principais.
- Fórmulas básicas de saúdo e presentación en latín e grego, e fraseoloxía básica do medio escolar.

UD	Título da UD	Duración
6	Perduración na actualidade	17

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA6.1 - Recoñecer a presenza da civilización clásica nas artes e na organización social e política.	O mínimo de consecución será o 30%	TI	100
CA6.2 - Coñecer a perduración da mitoloxía e os temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais.	O mínimo de consecución será o 30%		
CA6.3 - Identificar os aspectos máis importantes da historia de Grecia e Roma e a súa presenza no noso país e recoñecer as pegadas da cultura romana en diversos aspectos da civilización actual.	O mínimo de consecución será o 30%		
CA6.4 - Investigar sobre a perduración da civilización clásica na contorna, utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación.	O mínimo de consecución será o 30%		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Presenza da civilización grecolatina nas artes e na organización social e política actual.
- Mitoloxía e temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais.
- Historia de Grecia e Roma e a súa presenza no noso país. A presenza de Grecia e Roma na Península Ibérica. A romanización de Hispania e a da Gallaecia.
- Investigación sobre a perduración da civilización clásica na nosa cultura.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Na metodoloxía que se pon en práctica na aula concrétese todo un conxunto de decisións, algunhas previas á súa realización, outras condicionadas polas necesidades do momento. O exame de diversas propostas metodolóxicas pon de relevo profundas diferenzas na forma de abordar a ensinanza. Calquera das decisións que configuran unha proposta metodolóxica ten uns referentes básicos, por unha banda, na función social que se lle atribúe ó ensino e, pola outra, na concepción que se posúe, non sempre explícita, sobre como se aprende e como se ensina.

Por esta razón aquí imos explicar os principios metodolóxicos dos que partimos:

¿ A actividade construtiva do alumno é un factor decisivo na realización da aprendizaxe. O profesor actuará como guía ou mediador para a construción das aprendizaxes significativas, que han de favorecer as relacións entre coñecementos e experiencias previas e os novos contidos. Por iso, hase partir do nivel de desenvolvemento dos alumnos, polo que será preciso realizar actividades que nos axuden a coñecer o punto de partida nos aspectos básicos da aprendizaxe, adoptando as necesarias adaptacións.

- ¿ O proceso de ensinanza estará presidido pola funcionalidade das aprendizaxes.
 - ¿ Os contidos presentaranse sempre cunha nidia interpelación con outros novos contidos xa sexan da mesma área ou doutras en xeral. Por esta razón porémonos en contacto con outras áreas afíns para promover actividades conxuntas, que poñan de manifesto a interdisciplinabilidade dos coñecementos.
 - ¿ Atenderase á diversidade e observaranse as particularidades concretas de cada alumno e haberá un tratamento mediante adaptacións curriculares, se for preciso.
 - ¿ No tocante á avaliación, esta deberá ter por obxecto as aprendizaxes e os procesos de ensinanza. O alumno e o profesor participarán na autoavaliación e a coavaliación.
 - ¿ Reforzaranse os aspectos prácticos da materia, promovendo o seu achegamento á vida real de hoxe en día.
 - ¿ Por último, favorecerase a cooperación e a aceptación mutua nos traballos en grupo.
- Con estes principios como fondo, pretendemos conseguir entre o noso alumnado unha clase fundamentalmente activa, onde o profesor ou profesora non sexa o único interlocutor, onde exista unha participación dende o primeiro día, en debates ou en traballos en grupo ou individuais.
- Favoreceremos o traballo colectivo, en grupos de 3 ou 4 alumnos, onde se abordarán temas e situacións problemáticas que provoquen o interese do alumno e seleccionaranse propoñendo a mestura de avantaxados e menos avantaxados. Pretendemos conseguir un continuo intercambio oral e escrito cos compañeiros, buscando como obxectivo a mellora na expresión escrita como oral. Os grupos deberán ser equilibrados, procurando que non sexan sempre os mesmos alumnos os que leven o peso da actividade.
- Utilizaremos a descrición e a observación dos feitos como método. Mediante a indución e mesmo ás veces a dedución, verificaranse os feitos que se nos presenten. A comparación con outros feitos vains permitir chegar a novas conclusións.
- O papel do profesor será en si o de ensinar, animar e moderar. Cómpre que dende o comezo, o alumnado se decate da importancia da súa colaboración no proceso de ensino -aprendizaxe. Así estimularemos a súa participación na mesma organización da clase. Asemade temos que inculcar neles hábitos axeitados de puntualidade, respecto, tolerancia
- O uso do ordenador tamén estará presente na nosa metodoloxía, tanto na confección de materiais didácticos e esquemas mediante o programa Power Point, como na elaboración de actividades de repaso e control, a través do programa CLIC. Asemade, somos conscientes de que hoxe en día a información discorre a través da Rede, por iso, o uso de Internet tamén será fundamental na nosa metodoloxía. Programaremos algunhas sesións de procura na Rede, mediante visitas á aula de Informática.
- O alumno e alumna terá que realizar diversos traballos individuais ou colectivos, de investigación xeralmente, ó longo do curso, todos eles especificados nas unidades didácticas preparadas. Do mesmo xeito, haberá de realizar unha continuada investigación na biblioteca, Internet, diversos dicionarios, prensa e outros libros de texto doutras materias coas que se relacione o tema tratado.
- Respecto das unidades didácticas, o esquema a seguir será o seguinte:
- ¿ Avaliación inicial, consistente nunha charla co grupo duns 10 minutos de duración, para partir dos conceptos xa coñecidos dos alumnos.
 - ¿ Momento de investigación, na medida do posible, para que os nosos alumnos e alumnas constrúan os seus propios coñecementos.
 - ¿ Explicación do profesor e realización de exercicios, elaborados de forma colectiva ou individual.
 - ¿ Avaliación do alumnado e do profesor, sempre ó remate de cada unidade

didáctica, do trimestre e do curso.

Todo o alumnado terá en todo momento presente cales van ser as tarefas a realizar, tarefas que atenderán á diversidade do alumnado, coas que os alumnos avantaxados poderán ampliar coñecementos e os atrasados asegurar os tratados, co fin de que ningún deles se atope sen facer ningunha cousa e se poidan orixinar así conflitos.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
- Libro de texto: Editorial Santiyana

O libro de texto utilizado é Cultura Clásica, Ed. Santiyana

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Os obxectivos da avaliación inicial son:

1. Saber cales son os coñecementos previos do alumno sobre o mundo clásico.
2. Investigar as motivacións que o levaron a cursar a materia, o interese e as expectativas.
3. Coñecer o seu dominio da lingua na que normalmente se manexa e dos recursos das Tic.

Isto permitiranos comprobar se as nosas propostas no ámbito da programación se adecúan á realidade ou se teñen que modificarse e temos que reorganizar as nosas estratexias pedagóxicas.

A avaliación inicial realizarase ó principio do curso e basearase na realización dunha proba escrita con preguntas xerais sobre o mundo clásico que abrangan diversos ámbitos: historia, sociedade, literatura, anécdotas, etimoloxías, etc. Os resultados da proba serán comentados polo profesor para que o alumno tome conciencia do seu nivel cultural antes de comezar o seu traballo, e dos seus progresos despois de finalizalo.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	16	16	17	17	17	17	100
Proba escrita	100	0	100	100	100	0	67
Táboa de indicadores	0	100	0	0	0	100	33

Criterios de cualificación:

As probas escritas contarán un 70% do peso total da materia, seguido dun 20 % para traballos trimestrais e un 10% para o traballo diario

Criterios de recuperación:

O final de cada trimestre realizarase unha recuperación, esta constara dunha proba escrita, sobre o contido non superado ao longo da avaliación e, de igual maneira, poderá entregarse os traballos trimestrais que non acadaran unha cualificación igual ou superior a un 5, e máis un boletín de exercicios, no caso de non superar o traballo diario. Asímesmo, o alumnado que non consiga superar unha media igual ou superior a 5 entre as cualificacións das tres avaliacións, dispoñerá dunha recuperación extraordinaria no mes de xuño. Esta consistirá nunha proba escrita das avaliacións onde non se acadase unha nota mínima de 5, que suporá un 70% da nota final, máis a realización dos traballos trimestrais non superados durante o curso e un boletín de exercicios no caso de non aprobar o a parte da cualificación reservada para o traballo diario

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

A avaliación dos alumnos PENDENTES levarase a cabo tendo en conta os mínimos esixibles establecidos por este seminario e por medio dos seguintes instrumentos:

¿ Cuestionarios entregados periodicamente polo profesor cunha ponderación do 60% da nota final.

¿ Traballo de investigación cunha ponderación dun 40% da nota final.

No caso de que os cuestionarios ou o traballo de investigación teñan avaliación negativa ou non se presenten, o alumno deberá realizar unha proba final escrita na data establecida no calendario de exames de materias pendentes.

Tanto os cuestionarios como os traballos serán entregados nas datas que indique o profesor. Non se recollerán

exercicios nin traballos fóra da data establecida salvo por causas debidamente xustificadas. No caso de que o alumno non acadase cualificación positiva en xuño, tería unha convocatoria extraordinaria en xullo para poder acadar os mínimos esixibles e superar a materia.

6. Medidas de atención á diversidade

Cada alumno é distinto dos demais. Os seus coñecementos, ideas e crenzas previas son distintos; tamén o son as súas capacidades, os seus ritmos de desenvolvemento e de traballo e o seu estilo de aprendizaxe. Se queremos que todos aprendan, non podemos pensar que todos saben o mesmo, adquiren as mesmas capacidades, teñen os mesmos intereses ou a mesma maneira de aprender.

A atención á diversidade debe orientarse a quen teña dificultades para acadar os Obxectivos, pero tamén a quen os supere e poida amplialos para así axustarmos a Avaliación ás súas necesidades psicolóxicas e educativas. Así, nas nosas actividades intentamos dar cabida ás dúas opcións para combinármolas na aula e para comprometer a todo o grupo no proceso.

Presentamos tarefas para seren realizadas en pequenos grupos formados por alumnado heteroxéneo nos que as capacidades de uns poidan ser aproveitadas polos demais.

Atendendo a estas características, procuraremos que a materia de Cultura Clásica permita desenvolver ao máximo as capacidades do alumnado que así o demande e, na mesma liña, faremos un seguimento o máis personalizado posible co fin de que cada quen desenvolva ao máximo as súas potencialidades. Para iso, cando na aula se detecten casos de alumnos que requiran unha atención especial referente ao seu proceso de aprendizaxe ou de comportamento, incorporaranse actividades específicas que permitan a adquisición de aprendizaxes a distinto nivel, informando tamén desta situación ao titor correspondente.

Neste senso a metodoloxía que se pensa levar adiante vai ser diversa e estará baseada nos seguintes criterios:

1. Alternará o traballo individual e en pequenos grupos.
2. Farase un seguimento diario de alumnos con dificultades.
3. Farase uso de material didáctico próximo ós seus intereses e sobre todo práctico.
4. Non se comparará o alumno co grupo.

En todo momento poderanse facer pequenas adaptacións, se for preciso. Por esta razón vanse seguir unhas pautas determinadas de traballo:

- Determinación de que é o que o alumno non consegue facer.
- Determinación dos contidos que hai que traballar e da metodoloxía que hai que usar.
- Comprobación mediante a avaliación de cales foron os obxectivos acadados.

Tamén as actividades deberán ser diferenciadas segundo o alumno:

1. Actividades para o aproveitamento de alumnos avantaxados.
2. Actividades con distinto nivel de complexidade, que permitan traballar os mesmos contidos con esixencias distintas.
3. Actividades que lles permitan ós menos avantaxados acadar o máximo e que, sobre todo, lles poidan servir de reforzo ou axuda.

É por isto polo que os materiais didácticos non serán homoxéneos, xa que, aínda que se basean nun libro de texto, moitos temas poden ser elaborados polo propio Departamento.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición
A Odisea	Participación no concurso Odisea organizado pola sección galega da SEEC.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
O final de cada trimestre realizarase unha avaliación da práctica docente

Descrición:

A partir dunha rúbrica o alumnado avaliará a práctica docente do profesor e, de igual maneira, o docente autoavaliarase a partir dunha lista de items

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Ao finalizar o curso en xuño, o departamento elaborará unha memoria final onde se recollerán mediante rúbrica os seguintes puntos en relación a esta materia:

VALORACIÓN DA PROGRAMACIÓN

1. Adecuación do deseño das unidades didácticas, temas ou proxectos a partir dos elementos do currículo.
2. Adecuación da secuenciación e da temporalización das unidades didácticas / temas / proxectos.
3. O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e a temporalización previstas.
4. Adecuación da secuenciación dos estándares para cada unha das unidades, temas ou proxectos.
5. Adecuación do grao mínimo de consecución fixado para cada estándar.
6. Asignación a cada estándar do peso correspondente na cualificación.
7. Vinculación de cada estándar a un ou varios instrumentos para a súa avaliación.
8. Asociación de cada estándar cos elementos transversais a desenvolver.
9. Fixación dunha estratexia metodolóxica común para todo o departamento. [Só para ESO e Bacharelato].
10. Adecuación da secuencia de traballo na aula.
11. Adecuación dos materiais didácticos utilizados.
12. Adecuación do libro de texto (no caso de que se use).
13. Adecuación do plan de avaliación inicial deseñado, incluídas as consecuencias da proba.
14. Adecuación da proba de avaliación inicial, elaborada a partir dos estándares.
15. Adecuación do procedemento de acreditación de coñecementos previos [Só para determinadas materias de 2º Bacharelato].
16. Adecuación das pautas xerais establecidas para a avaliación continua: probas, traballos, etc.
17. Adecuación dos criterios establecidos para a recuperación dun exame e dunha avaliación.
18. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación final. [Só para ESO e Bacharelato]. 1
9. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación extraordinaria. [Só para ESO e Bacharelato]
20. Adecuación dos criterios establecidos para o seguimento de materias pendentes.

9. Outros apartados